

תאריך: 21.11.07
בתשובה נא לציין: 27848

לכבוד
עו"ד אחז בן-ארי
היועץ המשפטי למערכת הביטחון
לשכת היועמ"ש משרד הביטחון
רח' קפלן 22
הקריה, תל-אביב 61909

בפקס 03-6976746
בדואר רשום + אישור מסירה

שלום רב,

הנדון: **תלונה- התנהלות חוקר פרטי במהלך ביצוע חקירה גלויה מטעם משרד הביטחון**
המתלונן - המוקד להגנת הפרט ע"ש לוטה זלצברגר ע.ר. 580163517
בעניין תיק (נזק) שלכם - 11-372/03

הריני להפנות אליך תלונה בגין התנהלות של חוקר פרטי, שפעל מטעם חטיבת תביעות וביטוח במשרד הביטחון (להלן: משהב"ט) בעניינם של מרשיי, כדלהלן:

רקע

1. בתיק תביעות וביטוח מס' 11-372/03 ע"ש מר _____ לחלוח, ת.ז. _____, מתנהל מו"מ לפיצויים בגין גרימת נזק לרכוש בתאריך 15.6.03. זאת במהלך חיפוש הצבא והשב"כ אחר מבוקשים (להלן: אירוע הנזק). תלונה בעניין זה הוגשה לרשויות הנוגעות בדבר, בסמוך לאחר האירוע.

2. דרישה לפיצוי הניזוקים, בהליך של מו"מ, הוגשה למשרד הביטחון בתאריך 29.5.2005 באמצעות עו"ד של המוקד להגנת הפרט (להלן: המוקד). המו"מ טרם הסתיים, ויש לתת את הדעת להשלכות אפשריות של חקירת התלונה שבנדון לעניין תביעת הפיצויים.

3. במסגרת המו"מ התקבל במשרדי המוקד מכתב מתאריך 21.6.07, ובו הודע לב"כ התובעים, דאז, עו"ד קדרון, כהאי לישנא: "מחקירה פרטית וגלויה שערכנו בבית התובע עולה כי הנזקים שנטען כי נגרמו במהלך חיפוש חיילי צה"ל בבית, אף לעדות התובע עצמו, הינם מזעריים." (ובעקבות כך הצעת פיצוי מזערית אף היא).

העתק המכתב מתאריך 21.6.07 מצ"ב **מסומן א.**

4. עו"ד קדרון, ביקשה לקבל לידיה את חומר החקירה, כפי שהובטח לה במפורש, בשיחה מקדימה עם עו"ד שנבל בתאריך 18.6.07. בשיחה זו נמסר לראשונה על ביצוע החקירה, על ממצאיה ועל הנכונות לפצות את התובע ב"כמה אלפי שקלים". ויאמר, שבקשה זו לא נענתה, חרף ההבטחה, ובקשות נוספות לקבל את חומר החקירה סורבו.

העתק הבקשה מיום 21.6.07 מצ"ב **מסומן ב.**

5. באשר לאירוע הנזק (שאמור להיות מתועד במלואו בתיקכם הנ"ל), ומבלי להרחיב, יצוין:

א. הניזוקים הם מר _____ לחלוח (להלן: _____ לחלוח), דודותיו, גב' _____ לחלוח ואחותה גב' _____ לחלוח (להלן: _____ הדודות). כולם מתגוררים באותו מבנה, הכולל שתי יחידות דיור וחנות. באחת מתגורר _____ לחלוח, עם משפחתו, והדודות בשנייה. באחד החדרים ניהלו השתיים חנות מכולת (שעקב השחתת מרכולתן במהלך החיפוש, וחסרון הכיס שנבע מכך, סגורה מאז), ובשני הן מתגוררות. הכוחות נכנסו לדירה של _____ לחלוח דרך החנות והחצר המשותפת, וגרמו נזקים בחנות ובחדרי המגורים של כולם. (בבית של אחרים ממשפחת לחלוח, המצוי מטרים ספורים מביתם של התובעים הנ"ל נתפס חשוד. עניין זה אינו בטיפול המוקד).

ב. בתאריך 7.2.05, הודיע פרקליט פקמ"ז על סיום טיפולם בתלונה שהפנתה לצבא (מספרם: חק 1687/03 12829). הלה אישר מעצר חשודים וציין, ש"לא ידוע על חדירה של כוח צה"ל לבית המתלונן, גרימת נזק או החרמת תעודות." (ההדגשה הוספה). חומר הברירה שערכה הפרקליטות לא התקבל עד היום, חרף בקשות חוזרות ונשנות. ועניין זה מטופל בערוץ אחר.

ג. הודעת פרקליט פקמ"ז אינה מזימה, אפוא, את גרסת הניזוקים. ועל כל פנים, אין בה ממצא פוזיטיבי מוצק, שכוח צבאי אכן לא נכנס לבית של _____ ושל הדודות ולא הסב שם נזקים.

6. לעניין תיק הנזק, לפיכך, עמדת משרד הביטחון, במסגרת המו"מ, לפיה "מבדיקות שערכנו מול הגורמים המעורבים עולה כי כוחות צה"ל כלל לא נכנסו לביתו של מרשך", אינה מתיישבת עם הממצאים המסויגים, במפורש, אותם הציג בפנינו הפרקליט הצבאי.

העתק מכתב מתאריך 10.9.07 מצ"ב מסומן ג'.

התנהלות החוקר הפרטי מטעם משרד הביטחון

7. נודע כאמור, שמשבה"ט ביצע חקירה גלויה במהלך המו"מ. דא עקא, שהתנהלות החוקר מעוררת חשד ממשי להפרה חמורה של הוראות ואיסורים חד משמעיים, שנקבעו בתקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (אתיקה מקצועית), תשל"ג-1972 (להלן: התקנות). אינדיקציות שונות אף מעלות חשד להתנהגות פלילית ממש. ומכאן התלונה של המוקד.

8. משיחות עם _____ לחלוח, הדודות ואחיו של _____, _____ לחלוח, נודע, שהחוקר הגיע לביתו של _____, שעה שזה שהה עם משפחתו מחוץ לביתם. החוקר הציג עצמו בפניהם, כעורך-דין מטעם המוקד, ואמר שהגיע כדי לאסוף חומר לקראת הדיון המתקרב בעניין התלונה שהגיש _____ בפני _____, שהיסס האם לאפשר כניסתו של החוקר לבית אחיו, ציין החוקר בנוסף, שגירגינה מהמוקד יודעת שהוא מגיע.

9. יובהר, שגב' ג'ורגינה סארייה, לשעבר רכזת תחנת אלימות במוקד, תפקדה במוקד כעובד במשרד עורכי-דין לכל דבר ועניין, ולרבות באשר לדיון החל בעניין חיסיון עו"ד-לקוח. ג'ורגינה הייתה זו שעמדה בקשר שוטף עם _____ לחלוח, אותה הוא הכיר, ובה בטח.

10. החוקר דיבר עם השלושה. אלה, בידיעה שהוא עו"ד של _____, ורק משום כך, מסרו לו את הידוע להם. ו _____, רק לאחר ששמע מ _____, שהביקור תואם עם ג'ורגינה, אישר להכניס לביתו את עורך-הדין מהמוקד.

11. החוקר שמע מ _____ ו _____ לחלוח, זקנות כבנות 70, על הנזקים שנגרמו להן, אותם אמדו בסכום של אלפי דינר ירדני, ועל כך, שמאז החיפוש החנות, ממנה התפרנסו, סגורה. וזאת גם ראה בעיניו. למיטב זיכרונו, החוקר רשם את שאמרו לו, אך לא ביקש מהן לחתום על מסמך כלשהו.

12. _____ לחלוח הראה לחוקר את הנזקים שנגרמו בביתו של _____ וזוכר שהחוקר צילם. בנוסף הלכו השניים לנגר, שתיקן ריהוט שניזוק. את ההצעה לגשת לאינסטלטור ולעירייה (יוזכר: צלם מטעם העירייה צילם את הנזקים בסמוך לאחר האירוע. הפילם נשרף ושרדו תמונות בודדות, שנשלחו לפקמ"ז) דחה החוקר באומרו, שעליו להגיע לגינין לשם ביצוע שתי חקירות נוספות. יודגש, ש_____ לחלוח לא ידע להשיב לחוקר מה היה גובה הנזק בבית אחיו ובעניין זה הפנה את החוקר לאחיו.

13. ומה מגלים מסמכי החקירה?

החשדות

14. המפורט לעיל מעלה חשד כבד, שהחוקר נקט דרכי חקירה אסורות באיסור מוחלט. תקנה 3 אוסרת במפורש על חוקר להתחזות לאחר – כבעל מקצוע הטעון רישיון, כשליחו של אדם פלוני או כמי שפועל מטעמו וכעובד ציבור. ואלה מבלי לגרוע מהוראות כל דין בדבר התחזות. בנוסף, חלות חובות מפורשת על החוקר לשאת רישיון ולהציגו בפני המבקש זאת, אליו פנה לצרכי החקירה, ולהשתמש בתיאור מקצועי "לכל מטרה ועניין, במילים 'חוקר פרטי'. השימוש במלה 'חוקר בלבד או בתוספת שם תואר אחר – אסור." (תקנות 2 ו-5).

15. לא ניתן להפריז בחומרת החשדות הנטענים כלפי החוקר: הסתרת זהותו כחוקר וזהות שולחו, התחזות כעו"ד מטעם ארגון זכויות אדם ועוד כב"כ הנחקר, בעודו מבצע חקירה מטעם ב"כ המזיק – הצבא; ניצול, של יחסי האמון בין עו"ד ללקוחו ולרבות עם עובדי משרדו, תוך יצירת מצג שווא של הליכים משפטיים שאינם קיימים (ותוך פגיעה בקשר המקצועי בין הלקוח לעו"ד) וכניסה לביתם של הנחקרים, העולה בנסיבות, כדי הסגת גבול.

16. לא ניתן להפריז בחומרת הפגיעה המצטברת במכלול האינטרסים הציבוריים ובזכויות הפרט המוגנים בדין הישראלי. די אם נזכיר את הפגיעה במעמדו של ארגון זכויות אדם האמון ע"פ דין על הגנת אינטרסים וזכויות חוקתיות והומניטאריות מהמעלה הראשונה ואת הפגיעה האנושה באינטרס הציבורי לקיום יחסי עו"ד לקוח בלתי מופרעים, ובזכות להליך הוגן, בלעדיתם לא ייכון הליך משפטי כלשהו.

17. זאת ועוד. החשדות מטילים צל כבד על ממצאי החקירה. האם החוקר "רק" רשם פרטים שאינם מדויקים דיים, או שמא, חטא בחמור מכך, התעלם והשמיט פרטים מהותיים התומכים בגרסת הניזוקים. למשל: כיצד תועדו ומה העלו ממצאי החקירה בעניין הנזקים לחנות ולחדר המגורים של הדודות עליהם שמע מפייהן? והאם תועדו כל הנזקים עליהם הליך _____ לחלוח בפני רשויות הצבא? האם צוינה העובדה, שהחקירה נערכה בהעדרו? האם פעל החוקר ללא משוא פנים, או שמא חתר לרצות את שולחיו?

18. כבר עכשיו ניתן להזים את הגרסה שנמסרה לב"כ התובע במכתבכם מתאריך 10.9.07, בדבר "עדות התובע עצמו" ובדבר היות הנזקים "מזעריים", המתבססת, כך נאמר, על ממצאי החקירה. לאור הערכות הנזק, שנמסרו לנו מפי הניזוקים, אלה אינם מזעריים ומסתכמים בכ-42,000 ש"ח ש: כ-7,000 ש"ח נזקי _____ לחלוח והיתרה, נזקי הדודות. משמע, החוקר הפר גם את תקנה 24, בדבר החובה החלה כלפיו להקפיד על נכונות הידיעה שהוא מוסר ללקוחו – משהב"ט בנסיבות העניין.

19. אשר על-כן, על מזמין החקירה לשכנע שהחקירה נעשתה כדין וממצאיה אמינים.

20. בחקירה כבנדון שמזמין גורם שלטוני, בעל אינטרס מובהק בתוצאותיה, עלול האמור לעלות כדי ניצול לרעה של זכות משפטית. הכנת חומר להליך משפטי חייבת להיעשות בתום לב ובהגינות. תמיד. ועל הרשות השלטונית חלה חובה מוגברת. בנסיבות בהן מערכת הביטחון מזמינה חקירה בעניין נזקים שגרם הצבא, חובה זו היא מוחלטת. לא נחדש, כשנטען, שכלל גורם שלטוני, הנכס חייבים להסיר ולו אבק חשד בכגון אלה.

הסעד

21. נבקשך להורות על ביצוע חקירה יסודית מקיפה וחפה ולו משמץ של משוא פנים, בתלונה זו. בנוסף נבקש שבמסגרת החקירה תהיה התייחסות גם למכלול העניינים, הנוגעים לסוגיה, של העסקת חוקרים פרטיים בביצוע חקירות מטעם משרד הביטחון, אצל תובעים מסוגו של התובע. אנו סבורים, שיש להניח, כהנחת עבודה, שמקרה זה אינו יחיד.
22. נבקשך לנקוט לאלתר בצעדים הדרושים למניעת הישנות מקרים כגון זה. ולאור ממצאי החקירה לנקוט בכל האמצעים המתחייבים נגד משרד החקירות (אם היה) והחוקר, שביצע את החקירה (מטעמו).
23. עם סיום החקירה נבקש לקבל לידינו את ממצאיה. הן בתלונה הפרטנית - בין בשאלת ההתחזות ובין בהיבטים הנוגעים לכישוריו, לרישוי של החוקר, לתיעוד שהכין, לפיקוח של מעסיקו על עבודתו, וכיוצ"ב; והן במכלול ההליכים הקשורים בהזמנת חקירה פרטית מסוג זה מטעמכם. וזאת לרבות בעניין דרכי ביצועה ובפיקוח שהנכם מפקחים על משרדי החקירות ועל עובדיו, וכולל בעניין ביצוע חקירות בידי חוקרים מיומנים ומורשים, איסוף החומר, ופיקוח על טיבם ואיכותם של התיעוד והמסקנות המוגשים לכם.
24. כמו-כן, נבקש לקבל לידינו את פרטי משרד החקירות (אם היה) ופרטי החוקר שביצע את החקירה נשוא התלונה, כדי שנוכל לשקול המשך צעדינו.
25. אין צורך להכביר מילים בעניין ההיבטים המשפטיים והמוסריים הכרוכים בהפעלת חוקרים פרטיים לצורך הכנת חומר משפטי. קל וחומר כאשר רשות מרשויות המדינה, מזמינה, כעניין שבשגרה, חקירה מגורם פרטי, בעל אינטרס כלכלי מובהק לרצות את שולחו. בנסיבות אלה, מאליו מובן ההכרח להבטיח שדרכי החקירה לא ינוגעו בחשד לחוסר תקינות.
26. והכרחי להבטיח שמשרד הביטחון, בבואו לחקור תביעות שהוגשו נגד זרועות הביטחון יסתמך אך ורק על חומר בדוק ונקי מרוב, באופן היותר דווקני, ולא רק בשל היותו הצד החזק. שאם לא כך, הרי הוא משתמש בכוחו באופן דורסני. שמירה על טוהר ההליך המשפטי מחייבת ציות לחוק.

בכבוד רב,

דליה קרשטיין
מנכ"לית

לוט : נספחים א-ג

העתק : עו"ד דינה פוליאק, ראש תחום תובענות משהב"ט – בפקס 03-6977101